

Tromsø 5/5-10

REFERAT FRA MØTE I FAGRÅDET FOR NORM 4. MAI 2010

Til stede: Ståle Tofteland (NFMM), Knut Eirik Eliassen (NFA), Eldbjørg Berg (NITO), Dag Berild (NFIM), Anita Kanestrøm (SØF), Anne-Sofie Furberg (NORM), Martin Steinbakk (FHI), Gunnar Skov Simonsen (NORM, ref.)

Forfall: Peter Gaustad (RH)

Sak 01 / 10 Godkjenning av referat, innkalling og saksliste

Referat, innkalling og saksliste godkjent uten anmerkning

Sak 02 / 10 Konstituering av Fagrådet

Olav B. Natås har gått ut av Fagrådet til fordel for Anita Kanestrøm fra Sykehuset Østfold. Som ny leder tiltrådte Martin Steinbakk, mens Anita Kanestrøm vil fungere som nestleder. Da det er flere relativt nye medlemmer i Fagrådet og det har skjedd endringer i arbeidsformen vurderes det som hensiktsmessig at mandatet gjennomgås og eventuelt justeres til neste møte. Knut Eirik Eliassen påtar seg å bearbeide mandatet i en første runde. Både mandatet og de tilhørende bakgrunnsmerknadene fra etableringen av NORM har allerede blitt sendt ut til alle medlemmene i Fagrådet.

Sak 03 / 10 Årsmelding og regnskap for NORM 2009

Årsmeldingen for 2009 ble gjennomgått i korte trekk. Fagrådet sier seg tilfreds med innholdet i årsmeldingen, men kommer med flere konkrete forslag til forbedring av utformingen. Det er ønskelig at oversikten over medlemmene i Fagrådet også angir den enkeltes oppnevningsperiode, og Allmennelegeforeningen har skiftet navn til Norsk forening for allmenne medisin (NFA). Det er ønskelig at årsmeldingen gir en oversikt over ansatte i NORM sentralt, og den vitenskapelige produksjonen bør inkludere prosjekter som har mottatt støtte fra NORM. Et slikt tillegg kan enkelt organiseres gjennom den årlige tilbakemeldingen fra mottagerne. Oversikten over vitenskapelig produksjon bør oppdeles etter kategori (artikler, postere, foredrag). Endelig framkommer det ønske om at medlemmene i Fagrådet skal motta en liste med den endelige tildelingen av forskningsstøtte da denne ikke vil være klar før ved utgangen av året.

Sak 04 / 10 Oppsummering av status for NORM/NORM-VET 2009

Alle overvåkingsoppleggene for 2009 er nå mottatt, og nødvendig kvalitetssikring av uvanlige og uventede funn er gjennomført.

Det gjenstår fortsatt enkelte rapporter om funn i blodkulturer og systemiske isolater av MRSA og MSSA. I møtet ble det gitt en kort presentasjon av hovedtendensene for *E. coli*, *Klebsiella* spp., *Streptococcus pneumoniae* og *Streptococcus agalactiae*. *Staphylococcus aureus* og *Enterococcus* spp. er ennå ikke ferdig analyserte.

Det ser ut til at samarbeidet med NORM-VET vil komme på plass til tross for bytte av mannskap på veterinærsiden. Martin Steinbakk har sagt seg villig til å bistå Referanselaboratoriet for patogene tarmbakterier på FHI slik at de humane isolatene i større grad kan håndteres uavhengig av NORM-VET. Når det gjelder de såkalte "tekstboksene" er det avtalt bidrag om VRE-utbruddet i Sverige fra Barbro Olsson-Liljequist og om antibiotikabruk og resistens i tannhelsetjenesten fra Mohammed Al-Haroni.

Etter diskusjonen ble det i tillegg avtalt at Martin Steinbakk skal skrive et innlegg om overgangen til nytt system for resistensbestemmelse i Europa (EUCAST). Det største usikkerhetsmomentet er knyttet til resultatene fra overvåkingen av HIV-resistens der FHI tilsynelatende ikke har utpekt noen til å ta hånd om denne rapporteringen. NORM sekretariatet vil ta kontakt med Preben Aavitsland for å få klarhet i saken.

Sak 05 / 10   Forskningsmidler fra NORM

Fagrådet hadde i forkant av møtet gjennomgått tilbakemeldingene fra mottagerne av forskningsstøtte. Generelt sier man seg tilfreds med både tilbakemeldingene og de resultatene som er oppnådd gjennom ordningen. Enkelte søkere har betalt tilbake ubenyttede prosjektmidler, og noen mottagere vil få beskjed om tilbakebetaling dersom prosjektene ikke snart ferdigstilles. Et betydelig antall prosjekter venter kun på endelig sluttrapport/publisering. Det diskuteres om eventuelle publikasjoner kan legges ut på NORMs hjemmesider, men man er usikker på lovligheten av dette i forhold til rettighetshavere. NORM sentralt vil imidlertid få på plass en oversikt over publikasjoner som helt eller delvis er finansiert av NORM.

Fagrådet ser det som hensiktsmessig at man til neste møte reviderer retningslinjene for tildeling slik at disse samsvarer bedre med den praksis som har etablert seg over de siste år. Målet er en mest mulig enhetlig behandling av søknadene.

Det gjøres ingen endringer i utlysningsteksten eller annonseringen av forskningsstøttet, men man vil i tildelingsbrevet understreke at man normalt forventer at prosjektene er ferdig gjennomført innen tre år fra tildelingen.

Sak 06 / 10   Status for antibiotikaresistens i Skandinavia – ECCMID 2010

I forbindelse med ECCMID 2010 i Wien bidro NORM til en oversiktsforelesning om resistensforhold i Norden som ble holdt av Robert Skov ved Statens Serum institut i København. Presentasjonen ble gjennomgått og diskutert. Det er særlig grunn til bekymring over den jevnt stigende forekomsten av MRSA i hele Skandinavia og den raske økningen av ESBL *E. coli* og *Klebsiella* spp. i Danmark.

Sak 07 / 10   Overvåking av karbapenemresistente *Enterobacteriaceae*

NORM har nylig vært representert på et europeisk møte om karbapenemresistente *Enterobacteriaceae* i regi av EARSS og det nederlandske smitteverninstituttet RIVM. Situasjonen i Europa er meget bekymringsverdig, og også i Norge har man flere ganger påvist både MBL- og KPC-enzymmer i kliniske isolater. Det ble diskutert ulike diagnostiske og kliniske problemer knyttet til dette nye resistensfenomenet. Man satte spesielt søkelys på behovet for en løpende epidemiologisk oversikt, og Fagrådet vil anbefale at karbapenemresistente *Enterobacteriaceae* gjøres meldepliktige på samme måte som MRSA, VRE og PRP. Saken vil bli tatt opp i det neste møtet i Antibiotikakomiteén på Folkehelseinstituttet.

Sak 08 / 10   Eventuell meldeplikt for *Clostridium difficile*

Dag Berild ga en oversikt over problemstillingen rundt *Clostridium difficile*. Den etterfølgende diskusjonen dreide seg hovedsakelig om diagnostikk og eventuell meldeplikt. I Norge har man i dag et uensartet diagnostisk tilbud, og det er generelt behov for å ruste opp kvaliteten i diagnostikken. Som et viktig ledd i spørsmålet om antibiotikabruk i sykehus ønsker Fagrådet også en bedre epidemiologisk oversikt over *Clostridium difficile* gjennom en eller annen form for meldeplikt. Det mest hensiktsmessige vil sannsynligvis være en summarisk laboriemelding per kvartal eller tilsvarende. Saken vil bli tatt opp i det neste møtet i Antibiotikakomiteén på Folkehelseinstituttet.

Sak 09 / 10   NORM-dagen 2010

NORM-dagen 2010 fastsettes til tirsdag 16. november. I samsvar med tidligere diskusjoner vil man forsøke å lage et bredt sammensatt arrangement med deltagelse fra ulike grupper (laboratoriepersonell, smittevernpersonell, allmenntmedisinere, sykehusleger, veterinærer). Man vil da kunne ha separate møter før lunsj og et felles arrangement etter lunsj. NORM sentralt vil kontakte aktuelle samarbeidspartnere for å undersøke tilslutningen til et slikt opplegg. Knut Eirik Eliassen vil ta idéen tilbake til ASP for diskusjon. Som aktuelle møtesteder nevnes Arena på Lillestrøm eller Flyporten på Gardermoen. Det foreslås ulike tema til et felles resistensmøte: Rekvisisjonsrett og tilbakeholdelse av informasjon fra laboratoriene (NFA), hvordan man kan fjerne cefalosporinene fra sykehus (Jenny Dahl-Knutsen), antibiotikabruk i sykehjem (Hege Salvesen-Blix, Dag Berild, Mark Fagan, Per Espen Akselsen, Sabine Ruths), og sammenlikning av antibiotikaveiledere i Norge (Stig Harthug). På deltagermøtet for NORM vil man som tidligere holde fokus på sluttresultatene fra 2009, de foreløpige resultatene for 2010, samt planlegging av programmet for 2011. Gjennomgangen med AFA vil rimeligvis fokusere på overgangen til EUCAST-metoden. Det er ønskelig at også bioingeniørene kan delta som foredragsholdere om erfaringer med overgangen til nytt system.

Sak 10 / 10   Den europeiske antibiotikadagen 2010

Det europeiske smittevernsenteret ECDC vil i 2010 sette fokus på forskrivning av antibiotika i sykehus. Det ble i forkant av møtet distribuert en presentasjon av ulike typer materiell som kan være aktuelt i dette arbeidet. Det var enighet i Fagrådet om at man må tilstrebe aktivitet og oppmerksomhet rundt omkring på

norske sykehus, og at dette må skje ved å engasjere infeksjonsmedisinere, mikrobiologer og eventuelt andre interesserte. Det vil i denne sammenheng være nyttig med ferdige plakater, brosjyrer og presentasjonsmateriell. Enkelte av forslagene fra ECDC virker lite egnet for en norsk sammenheng. Det blir også lagt vekt på å distribuere informasjon om Antibiotikadagen gjennom linjeledelsen på hvert helseforetak.

Sak 11 / 10   Eventuelt

NORM har mottatt en henvendelse fra Ove Pedersen i Levanger der det oppfordres til å gripe fatt i spørsmålet om smitteoverføring på sykehus gjennom håndhilsing. Fagrådet mener at et slikt initiativ ligger utenfor mandat og virkeområdet for NORM, og sekretariatet får i oppdrag å formidle dette.

Det avtales nytt møte i Fagrådet tirsdag 12. oktober 2010. Som ved tidligere møter legges det opp til et separat arbeidsmøte for Fagrådet mandag 11. oktober med gjennomgang av innsendte søknader om forskningsstøtte.

Tromsø 05.05.2010